

(Hizb-ut Tahrir tarafından Sudan'da düzenlenen "İslami Ekonomik Sistemin Gölgesinde İtminanlı ve Güvenli bir Dünyaya Doğru" konulu uluslararası ekonomi konferansının kapanış konuşması)

Krizlerden Uzak Adaletli Ekonomik Bir Hayatın Temînine Ancak Hilâfet Devleti'nin İslâmî İktisat Nizâmı Muktedirdir

İnsan hayatında ekonomik boyutun önemi, günümüz asrında her geçen gün artmaktadır. Hatta devletler, ekonomik gücü, devletin güç dinamiklerinden ve devletlerarası kararı etkileme kudretinden biri olarak addeder hale gelmişlerdir. Nitekim kimileri, Sovyetler Birliği'nin çökmesini ve dağılmasını, ekonomik aciziyetine ve iflasına bağlamışlardır. Zira o, bu süratle, dünyadaki ikinci devlet konumunu kaybetmiştir. Şüphesiz ekonominin, mevcut devletlerarası siyasetle ilişkilendirilmesi gücü, adeta bir av haline gelen milletlerin kaynaklarını yağmalaya yönelik Sömürgeci devletlerin tamahkarlıklarında ve ihtiraslarında belirginleşir. Böylece pek çok savaş, ekonomik gerekçelerden dolayı çıkmıştır. Nitekim son senelerde, güçlülerin her alanda zayıfa egemen olma maksatlarını dışa vurdukları pek çok küresel ekonomik konferanslar düzenlenmiştir ki buna dair en çarpıcı örnek: Dünya Ticaret Örgütü [GATT] konferansıdır.

Bu durum ise, en çok Birleşik Devletler üzerinde barizleşmiştir. Zira siyasî hakimiyeti, otomatikman ekonomik hakimiyetini ortaya çıkartmıştır. Bu da Amerikan sermayesinin, ekonomik trendlerine tahakküm etmek amacıyla zayıf devletlerin sanayisine, hayatî damarlarına ve üretkenliğine hakimiyeti yoluyla olmuştur.

Bu günlerde küresel mâlî kriz ve tüm şekilleriyle -ki ekonomik, mâlî, parasal, özelleştirme, ekonomik bloklar ve birlikler bunlardandır- küreselleşme gibi meseleler ön plana çıkmıştır. Bu bloklardan ve birliklerden bazıları şunlardır: Avrupa Birliği, G-8 Ülkeleri Yıllık Konferansı, Kuzey ve Güney Konferansları, Akdeniz'e Kıyı Ülkeler Konferansları, Ekonomik Konferanslar, Dünya Ticaret Örgütü Anlaşması, Çok Uluslu ve Kıtalararası Şirketlerdir...

Kapitalizm Nizâmının yol açtığı tüm tradejilere ve krizlere rağmen Batı, kendi eserlerinin, yaşam tarzının ve pek çok nizâmının propagandasını yapmada uzmanlaşmıştır. Dolayısıyla içerisinde bulunduğu mevcut durumdan daha canlı görünmektedir ki böylece, hadaratıyla ve nizâmlarıyla insanların gözlerinin daha çok kamaştığı bir sonuç ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla da körü körüne taklitçilik, gözü kamaşanların bir simgesi haline gelince, bu nizâmın bir benzeri ve alternatifi olmadığı zehabına kapılmışlardır. Böylece de hem benliklerini kaybetmişler, hem de açık ve seçik olan mevcut durumu göremez olmuşlardır.

Nitekim Kapitalist İktisat Nizâmını dakik bir şekilde inceleyen bir kimse görür ki Kapitalizmle gözü kamaşan kimseler, gerçekten Allahu Subhânehu'nun şöyle buyurduğu kimseler gibidirler:

"Onların kalpleri vardır, onlarla kavramazlar; gözleri vardır, onlarla görmezler; kulakları vardır, onlarla işitmezler." [el-A'râf 179]

Şayet onlar, Kapitalizmin vakiasını dakik bir şekilde incelemiş olsalardı, kesinlikle sırf mevcut küresel krizin patlak vermesiyle değil, tâ öteden beri iflas ettiğini ve onun esasını doğduğu günden beri kurtların yiyip bitirdiğini görecekerdi. Dolayısıyla Kapitalizm Nizâmı, birinin eliyle dokunmaması yüzünden ayakta duran Süleyman [Aleyhi's Selâm]'ın esasına ne kadar da çok benzemektedir!

Kerîm Konuklar ve Katılımcılar,

İşte yukarıda geçtiği üzere Kapitalizm Nizâmının vakiasını, özellikle krizlere maruz kaldığı zamanlardaki iflas sebeplerini nasıl barındırdığını işittiniz ve gördünüz. Zira esasları çökmekte ve devletler, bu esaslara müdahale etmektedir ki onun temel varlığı, devletlerin müdahalesi ile tamamen çelişmektedir. Çünkü Kapitalizm Nizâmı, devlet müdahalesine karşı çıkan serbest piyasa ekonomisi ile klasik ekonomi teorisini benimser ve ekonominin görünmez bir elinin olduğunu ve kendiliğinden denge bulması gerektiğini söyler. Bu nizâm, Adam Smith'in ortaya attığı ve piyasalara müdahale edilmemesini gerektiren "Bırak ki çalışsın, bırak ki ilerlesin" [Laissez-Faire/ Devletin Ekonomiye Müdahale Etmemesi Teorisi] şeklindeki meşhur sloganını ön plana çıkarır. Fakat 1929 krizi meydana geldiğinde meşhur ekonomist Keynes, bu sloganın yeniden düzenlenmesi gerektiği çağrısında bulundu. Bu da devletin müdahalesine, dahası bunun

gerekliliğine izin vermektir ki devlet de müdahale etti... Ardından da geçen asrın seksenlerinde müdahale etmeyi bıraktı. İşte görüldüğü üzere bugün tekrar müdahale etmeye dönmüş ve bu müdahale, en ufak bir eleştiriye ve kınamaya dahi maruz kalmamıştır. Aksine Batılı aydınlar, bunu öldürücü krizden bir kurtuluş yolu olarak gördüklerinden dolayı memnuniyetle karşıladılar. Dahası Batının bu duayenleri, ekonomik sorunu çözme noktasında Kapitalizm başarısız kalmıştır demek yerine, ne yapalım bu olanın en iyisidir, başka bir alternatif yok ki dediler! Böyle demelerinin sebebine gelince; çünkü onlar, İslâmî İktisat Nizâmı'nı bilmezlikten veya görmezlikten geldiler. Hatta sallanmakta olan Kapitalizm'i çökmüş olan Sosyalist Komünizm ile karşılaştırarak sallanmakta olanın henüz çökmediğini ve alternatifin çökmüş olan Sosyalist Komünizm olduğu sürece onu, olanın en iyisi olarak gördüler. İslâm'a imân etmemiş olmalarına rağmen meseleye objektif bir şekilde baksalardı, kesinlikle krizlerden uzak güvenli ekonomik bir hayatı temin etmeye ancak İslâmî İktisat Nizâmı'nın muktedir olduğunu görecektirlerdi. İşte bu azîm İslâmî İktisat Nizâmı'nı, mahlûkatı için belirleyen er-Râzık ve el-Hâlık olan Allahu Subhânehu'dur. O ki, mahlûkatının sorunlarını, onları neyin ıslah edeceğini ve onlara sağlıklı güvenilir bir yaşamı neyin gerçekleştireceğini en iyi bilendir.

"Hiç yaratan bilmez mi? O, Latîf'tir, Habîr'dir." [el-Mulk 14]

Buna rağmen bugün dünyadaki mevcut hakim zümre ve politikacıları, İslâmî İktisat Nizâmı'nı bilmezlikten veya görmezlikten geldiler ve düşüncelerini, beşer ürünü iki iflâs etmiş nizâma hasrettiler ki bunlardan birisi, çökmüş olan Sosyalist Komünizmdir, diğeri ise kesinlikle her an çökmek üzere sallanan Kapitalizm Nizâmıdır. Onların bu görmezlikleri, İslâmî İktisat Nizâmı'na değil, bizzat kendilerine zarar vermiştir. Zîra o, geçmişte on üç asrı aşkındır tatbik edildiği gibi yeniden tatbik edilmesi için Allah'ın izniyle çok yakında kurulacak olan **Hilâfet Devleti**'ni beklemek üzere hakkı dillendirmeye devam edecektir. İşte o zaman insanlar, onunla mutlu olacak, güvenli ve müreffeh ekonomik bir hayat yaşayacaklardır.

Kerîm Konuklar ve Katılımcılar,

Elbette İslâm'ın ekonomik politikasının detaylı bir şekilde açıklanması için zaman açısından böylesine sınırlı bir konferans yeterli değildir. Yine de ben, bu politikanın genel hatlarını özetlemeye çalışacağım ki Allah'ın izniyle bu, insanlar için krizlerden uzak sağlıklı, mutlu ve müreffeh ekonomik bir hayatı temin etmeye ancak İslâmî İktisat Nizâmı muktedirdir şeklindeki hakikati dile getirmek için yeterli olacaktır. İşte sizlere bunun beyanı:

Birincisi: İslâm'ın Ekonomi Politikası:

Ekonomi politikası; insanın işlerinin düzenlenmesini çözümleyen hükümlerin amaçladığı hedeftir. İslâm'ın ekonomi politikası ise; temel ihtiyaçların hepsine yönelik doyumun, her bir fert için tam bir doyumla gerçekleşmesini garantilemek ve el verdiğince lüks ihtiyaçlarının doyumunu da sağlamaktır. Bunu ise, kendisine hâs bir hayat tarzı olan muayyen bir toplumda yaşaması itibarıyla yapar. Binaenaleyh İslâm'ın ekonomi politikası, her ferdin hayattan faydalanmasının garantilenmesine bakmaksızın, sadece ülkenin hayat standardını yükseltmek değildir. Aynı zamanda her kim olursa olsun her ferdin yaşam hakkının garantilenmesine bakmaksızın insanlar için refahı gerçekleştirmek ve güçleri yettiği oranda ondan faydalanmak üzere onları özgür bırakmak da değildir. Bilakis o, muayyen ilişkilere göre yaşayan bir insan olması itibarıyla her ferdin temel sorunlarını çözmek, yaşam standardını yükseltmek ve özel bir hayat tarzı altında onun için refahı gerçekleştirmektir. Bu yüzden diğer ekonomik politikalardan farklılık arzeder.

İslâm, bir taraftan insan için ekonomik hükümler koyup yaşamayı ferde yönelik yaparken, diğer taraftan da yaşam hakkını garantilemek ve refahı sağlamak için çalışır. Bunu ise kendisine hâs bir hayat tarzı olan muayyen bir toplumda gerçekleştirmek üzere yapar. Bunun için görürsünüz ki şer'î hükümler; yiyecek, giyecek ve mesken gibi tüm temel ihtiyaçlara yönelik doyumun İslâmî Devlet'in tebaasından olan fertlerden her bir fert için tam bir doyum ile temin edilmesini garanti etmiştir. Bunu da aşağıdaki şekilde yapmıştır:

Hem kendisinin, hem de nafakasını temin etmekle yükümlü olduğu kimselerin temel ihtiyaçlarını karşılaması için muktedir olan kişiye çalışmayı farz kılmıştır. Nitekim Allahu Te'alâ şöyle buyurmuştur:

"Haydi yerin omuzlarında (üzerinde) dolaşın ve Allah'ın rızından

iyiyin." [el-Mulk 15]

Hadiste ise şöyle geçmiştir:

Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem], Sa'd İbn-u Muâz ile tokalaşınca elinin nasır tuttuğunu gördü ve Nebî [SallAllahu Aleyhi ve Sellem], bunun sebebini sordu. O da aileme infak etmek için kazma ve kürekle çalışıyorum dedi. Bunun üzerine Nebî [SallAllahu Aleyhi ve Sellem], onun elini öptü ve şöyle dedi:

"İşte Allahu Te'alâ'nın sevdiği iki avuç içi."

Ve şöyle rivâyet edilmiştir: "Umer, kurrâlardan bir kavim ile karşılaştı ve başlarını eğmiş bir şekilde onların oturduğunu görünce dedi ki; bunlar kimdir? Denildi ki: Onlar mütevekkilûnlardır [tevekkül edenlerdir]. Dedi ki: Hayır! Bilakis onlar, insanların mallarını yiyen birer yiycidirler. Size mütevekkilûnların kim olduğunu haber vereyim mi? Denildi ki; evet. Dedi ki: Tohumu toprağa atıp sonra da Rabbi [Azze ve Celle]'ye tevekkül eden kimsedir."

Eğer kişi çalışmaya muktedir değilse; onun temel ihtiyaçlarının karşılanmasını, babasına ve vârisine farz kılmuştur. Nitekim Allahu Te'alâ şöyle buyurmuştur:

"Ma'rufa (örfe) göre rızıkları ve giyimleri, mevlûdun leh'e (baba tarafına) aittir. Hiçbir nefis, gücü yettiğinden başkası ile mükellef kılınmaz. Ne bir vâlîde çocuğu sebebiyle, ne de bir mevlûdun leh (baba) çocuğu sebebiyle zarara uğratılır. Bunun benzeri (nafaka temini) vârise de düşer." [el-Bakara 233]

Eğer kişinin nafakasını temin edecek hiçbir kimse bulunmaz ise; onun nafakası, Beyt-il Mâl'den karşılanır. Nitekim Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem] şöyle buyurmuştur:

"İmâm [Halîfe] çobandır ve o, güttüklerinden sorumludur."

Ve şöyle buyurmuştur:

"Her kim bir mal bırakırsa, vârislerine aittir ve her kim de bir muhtaç bırakırsa (onun bakımı) bize (devlete) aittir."

Ve şöyle buyurmuştur:

"Her kim bir mal bırakırsa, asabesinden olan varislerine aittir ve her kim de bir borç veya (muhtaç) bir aile bırakırsa bana getirin. Onun mevlâsı (ihtiyacını karşılayacak olan) benim."

Böylece İslâm, doyurulması gereken bir insan olması bakımından, insan için kaçınılmaz olan temel ihtiyaçlarının doyurulmasını bizzat her fert için garanti etmiştir ki bunlar, yiyecek, giyecek ve meskendir. Ayrıca ferdi, gücü yettiğince temiz rızıklardan faydalanmaya ve hayatın ziynetlerinden almaya teşvik etmiştir. Nitekim Allahu Te'alâ şöyle buyurmuştur:

"De ki: Allah'ın kulları için çıkardığı zîneti ve tertemiz

rızıkları kim haram kılmıştır?"[el-Âraf 32]

Ve şöyle buyurmuştur:

"Allah'ın size verdiği rızıktan temiz ve helal olarak yiyin."[el-Mâide 88]

İşte bu ve benzeri âyetler, ekonomiye ilişkin şer'i hükümlerin, mal kazanımının ve temiz nimetlerden faydalanmanın şer'i hükümlere göre olmasını amaçladığına açık bir delâlet ile delâlet ettiğini göstermektedir. Zîra İslâm, fertleri kazanmaya teşvik etmiş ve kazandıkları servetten faydalanmayı emretmiştir. Bu da ülkede ekonomik ilerlemenin gerçekleşmesi, her ferdin temel ihtiyaçlarının doyurulması ve lüks ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak içindir.

İslâm, servete sahip olma keyfiyetine ilişkin şer'i hükümler koyarken, Müslümanın mala sahip olmasının gözetilmesi amacıyla, mala sahip olma keyfiyetini zorlaştırmadığını ve bunu çok basit bir hale indirgediğini görürüz. Zîra mülk edinme sebeplerini tahdit etmiş, mülkiyet mübadelesinin gerçekleştiği akitleri belirlemiş ve servet üretimine karışmayarak mal kazanımı üsluplarının ve vesilelerinin icadında insanı serbest bırakmıştır. Böylelikle de her bir fert, doyum için gerekli olan hacetlerini temin etmiş olur. İslâm, fertleri teşvik etmek ve doyumunu fertlerin kazanımıyla sınırlandırmakla kalmamış, bilakis Beyt'il Mâl'i kendisinden tüm tebaaya infâk edilen bir konuma getirmiş, çalışmaktan aciz olanın maişetini devlete farz kılmış ve Ümmet'in ihtiyaçlarını temin etmeyi kendi yükümlülüklerinden biri haline getirmiştir. Çünkü tebaanın onun üzerinde hakkı vardır. Nitekim Buhârî, İbn-u Umer'den Aleyhi's Selâtu ve Sellem'in şöyle

dediğini rivâyet etmiştir:

"İnsanlar üzerindeki İmâm [yönetici] çobandır ve o, güttüklerinden sorumludur."

Ve şöyle buyurmuştur:

"Allah, her kimi Müslümanların emrinden (yönetiminden) bir işe görevlendirir de onların ihtiyaçlarını, isteklerini ve fakirliklerini gidermezse, Allah da onun ihtiyacını, isteğini ve fakirliğini gidermez."

Kezâ İmâm Ali'nin, Mısır'a vâli olarak atadığında Mâlik ibn-ul Hâris el-Eşter'e vasiyeti, devletin rolüne ilişkin çarpıcı bir örnektir. Zira ondan Mısır'ın haracını toplamasını, düşmanıya savaşmasını, halkını ıslah etmesini, beldelerini imâr etmesini talep etmiş ve ona şöyle bir vasiyette bulunmuştur: "Toprağın imâr edilmesi hakkındaki görüşün, haracın toplanması hakkındaki görüşünden daha öncelikli olsun. Her kim imar etmeksizin haraç isterse, ülkeyi helak etmiş, insanları fakirleştirmiş olur ki onun yönetimi fazla uzun sürmez."

Tüm bunların da ötesinde İslâm, Ümmeti iyilik ve takvâ üzere yardımlaşmaya teşvik etmiştir. Nitekim Allahu Te'alâ şöyle buyurmuştur:

"Onların mallarında muhtaçlar ve yoksullar için bir hak vardır." [ez-Zâriyat

19]

Nebevî sünnette ise, Rasulullah [Sallallahu Aleyhi ve Sellem] şöyle buyurmuştur:

"Herhangi bir hane halkı, içlerinden bir kişi aç olduğu halde sabahlarsa Allah'ın ve Rasulü'nün zimmeti onlardan berî olmuştur."

Ve şöyle buyurmuştur:

"Yanı başındaki komşusu açken, geceleyen bir kimse mü'min değildir."

Yine efendimiz Muhammed [Sallallahu Aleyhi ve Sellem], Müslümanlardan bir grup, gıda yetersizliği esnasında sahip oldukları malları aralarında paylaşmalarından ötürü onların bu amelini şu kavli ile methetmiştir:

"Hakikaten Eş'ariler, gazvede azıkları tükendiğinde, yahut Medîne'de âilelerinin yiyecekleri azaldığında hemen yanlarındaki (erzâkı) bir elbisede toplayıp sonra bir kap içinde (ölçerek) aralarında eşit olarak paylaşırlardı. Binâenaleyh; onlar benden, ben de onlardanım."

İkincisi: İslâm'ın Mala Bakışı:

Mal, genellikle şu üç maksada yönelik olur: Biriktirmek, harcamak ve tedavüle etmek.

İslâm, hem kendisiyle faydalanılsın, hem de başkalarına faydası dokunsun diye, malın insanın hizmetinde olmasını garantileyecek şekilde bunlardan her biri için hükümler koymuştur ki hem kendisine, hem de başkasına zarar verecek şekilde bu malın kulu ve kölesi olmasın.

Biriktirme durumuna gelince; bir ev inşâ etmek yada satın almak veya Hacc'a gitmek veya yapılması bir miktar malı biriktirmeyi gerektiren herhangi bir mesele için, kişi mal (para) biriktirebilir. Biriktirilen bu malın zekat nisâbına ulaşması ve üzerinden bir sene geçmesinden sonra zekatının ödenmesi halinde, bunda bir beis yoktur. Biriktirmek, kenzetmek ve yığmak amacıyla biriktirmeye gelince; Kur'an'ın nassı olan Allahu Te'âlâ'nın şu kavli ile haramdır:

"Altın ve gümüşü Allah yolunda infak etmeyip kenzedener var ya! İşte onları, elîm bir azapla müjdele." [et-Tevbe 34]

Harcamaya gelince; İslâm, buna ilişkin hükümleri belirlemiştir. Zira malın akrabalara sadaka ve atıye olarak harcanması gibi yönleri caiz kılmış... Zekatın verilmesi, kişinin akrabalarına veya Allah yolunda savaş teçhizatına harcamada bulunması gibi yönleri vacip kılmış... İçkiye, kumara ve uyuşturucuya harcaması gibi yönleri de haram kılmıştır...

Tedavüle gelince; İslâm bunu şu iki yönden tanzîm etmiştir:

1. Kendisiyle ücretlerin ve fiyatların takdir edildiği sabit bir ölçü koymuş -ki bu da "nakit" olarak isimlendirilir- ve bunu da sadece altın ve gümüş ile sınırlandırmıştır.

2. "İnan, ebdân, mudaraba, vucûh ve mufâvada" gibi İslâm'daki şirket hükümleri ile icâra, ticâret, ziraat, sulama, alış-veriş, selem, sarf ve vekâlet hükümleri gibi sahîh şer'î muameleleri açıklamıştır. Kezâ haram mamuller üreten fabrikaları da haram kılmıştır. Zira İslâm'a göre fabrika, ürettiği malın hükmünü alır. Dolayısıyla üretilen mal haram olursa, onun için fabrika kurmak da haram olur. Bunun içindir ki içki fabrikalarının kurulması câiz değildir; çünkü içki haram kılınmıştır. Şayet üretilen mal kamu mülkiyeti ise, özel sektörün ona dönük fabrikalar inşa etmesi câiz değildir. Ham petrol üretim ve kullanıma dönüştürme tesisleri, maden çıkarma tesisleri ve ham maddeyi kullanıma dönüştürme tesisleri gibi... Zira kamu mülkiyetinden olan ham maddeye dönük bu fabrikaları ve benzeri tesisleri, özel sektörün mülk edinmesi câiz değildir. Bilakis bu fabrikalar, devletin idare ettiği, gelirini de mal ve hizmet olarak tebaaya dağıttığı kamu mülkiyetine girer...

Kezâ İslâm, anonim ve sigorta şirketi gibi inikad şartları ile sıhhat şartlarını yerine getirmeyen bâtil şirketler gibi muameleleri, bunlardan ortaya çıkan hisse senetlerini ve benzerlerini, mortgage şirketleri gibi faizli ipotek şirketlerini, satın almaları ve faizlerini ödemeleri amacıyla bankaların mudileri için çıkarttığı kredi kartlarını, fiyatının yükselmesi için emtiayı stoklayarak hile yapmayı ve ihtikarı da haram kılmıştır.

Ayrıca İslâm, teslim alınmaksızın veya sahibine intikal etmeksizin defalarca alınıp satılarak emtianın tedavüle edildiği bugünkü mâlî piyasalarda ve borsalarda olduğu gibi teslim alınmadan mülk edinilmeyen emtianın tedavülde satışını da haram kılmıştır.

Yine İslâm, altının, gümüşün ve nakit türlerinin müeccel (veresiye) satışla satılmasını haram kılıp bunun peşin olmasını şart koştuğu gibi spekülasyonları, yani gerçek ticaret maksadının dışında pazardaki fiyatını yükseltmek amacıyla emtianın fiyatını arttırmak olan "fırsatçılığı" da haram kılmıştır.

Kezâ İslâm, fikhî bâblarda açıklanmış kesin şer'î hükümler yoluyla, gerek çok uluslu şirketlerdeki, gerekse borsalardaki ve mâlî piyasalardaki işlemleri de haram kılmıştır. Bunlardan üç önemli hüküm şunlardır:

Birincisi; teslim alınmaksızın mülk edinilmeyen emtianın satışının haram kılınması, ikincisi; "altın, gümüş, buğday, arpa, hurma ve tuz" gibi faizli farklı cinslerin peşin olmaksızın kambiyonun haram kılınması, üçüncüsü; aynı cins malların miktarında arttırma veya azaltma olmaksızın peşin olmayan kambiyonun haram kılınmasıdır.

Yine İslâm, fadl (fazlalık) ve nesie (kar payı) şekilleriyle faizi haram kılmıştır. Dolayısıyla İslâm'da ne faizli bankalar, ne de mülk edinilmeyen emtianın satışını yapan anonim şirketleri ile mortgage şirketlerine yatırım yapan ve günümüzde İslâmî bankalar olarak isimlendirilen bankalar vardır... Bilakis ticârî, sınâî, ziraî ve benzerî faizsiz krediler veren Beyt-il Mâl'e bağlı bir daire vardır.

Üçüncüsü: İslâm'ın Nakde Bakışı:

Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem], altın ile gümüşü nakit olarak belirlemiş, bunları, mal ve hizmetlerin değerlerinin belirlenmesinde kendisine müracaat edildiği ve tüm muamelelerin bu iki esasa binâen gerçekleştiği tek nakdî ölçü kıldığı gibi, ukiyye, dirhem, danik, kırat, miskal ve dinarı da bu nakdî ölçüsü kılmıştır. Nitekim bunların hepsi de Nebî [SallAllahu Aleyhi ve Sellem] zamanında, insanların kendileriyle muamele ettiği meşhur ve malum ölçüler olup Aleyhi's Salâtu ve's Selâm tarafından ikrar edildiği sabit olmuştur. Sahîh hadislerde sabit olduğu gibi tüm alış-verişlerde ve nikahlarda nakit olmaları vasfıyla altın ve gümüş ölçü alınmıştır. Yine Rasul [SallAllahu Aleyhi ve Sellem], altın ve gümüşün ölçüsünü, muayyen bir ölçü ile belirlemiştir ki bu, Mekke ehlinin ölçüsüdür. Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem] şöyle buyurmuştur:

"Vezn (tartı) Mekke ehlinin veznidir."

İslâm'ın nakdî ölçülerine müracaat edilip bugünkü ölçülerle karşılaştırıldığında bir dinarın, "4,25 g." altına ve bir dirhem de "2,975 g." gümüşe denk geldiği görülür.

Yine şer'î hükümler, nakit sistemini altın ile gümüşe endekslemiştir dolayısıyla bugün olduğu gibi parasal krizler ve bir devletin parasının diğer devletlere tahakkümü diye bir şey söz konusu olmaz. Altının, II. Dünya Savaşı sonunda Bretton Woods Antlaşması ile nakdî karşılık (kuvertür) olmaktan çıkarılması ve doların altına ortak edilmesi, sonra 1970'li yılların başında altına alternatif hale getirilmesi, doların küresel ekonomiye tahakküm etmesini sağlamıştır. Böylelikle Amerika'daki herhangi bir ekonomik sarsıntı, diğer

devletlerin ekonomileri için sert darbe olmuştur. Zira bu devletlerin nakdî rezervlerinin hepsi olmasa da çoğu, üzeri yazılı kağıt parçasından öte geçmeyen banknot dolarlardan ibarettir. Hatta Euro'nun "arenaya" girmesinden ve devletlerin, nakit rezervlerinde dolar dışındaki para birimlerini de bulundurur hale gelmelerinden sonra bile, genel olarak dolar, devletlerin hazinelerinde en büyük paya sahip olmayı sürdürmüştür.

O nedenle altın, nakdî karşılık haline dönmedikçe ekonomik krizler tekrarlanıp duracak ve dolardaki herhangi bir kriz otomatik olarak diğer devletlerin ekonomilerine yansiyacaktır. Öyle ki Amerika'nın bizâtihi plânladığı herhangi bir kriz oluşması halinde bile, önce dolara, ardından tüm dünyaya yansiyacaktır. Nüfuzlu bir diğer devletin nakdî parası için de bunun bir benzeri gerçekleşebilir.

Dördüncüsü: Şiddetli Bir Tahrîm İle Faizin Haram Kılınması:

Subutî ve delâleti katî şer'î naslar, şiddetli bir tahrîm ile faizi haram kılmış, bu hususta hiçbir içtihadı veya te'vile mahal bırakmamış ve faizle muamele eden herkesi Allah ve Rasulü'ne karşı savaş açmış olarak addetmiştir. Nitekim Allahu Subhânehu şöyle buyurmuştur:

(278)

"Ey iman

edenler! Allah'a ittikâ edin ve ribâdan (faizden) geri kalan (alacaklarınızı) derhâl bırakın, eğer gerçekten mü'minler iseniz! ^[278] Eğer bunu yapmazsanız Allah ve Rasulü'nden (faizcilere karşı) açılmış bir savaştan haberiniz olsun." ^[el-Bakara 278-279]

Faizin şiddetle tahrîmi öyle bir boyuta ulaşmıştır ki Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem], hem faizi, hem de onunla muamelede bulunanları lanetlemiştir. Zira sahîh hadiste şöyle geçmiştir:

"Rasululah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem], fâizi yiyene, yedirene, onu yazana ve ona şahitlik edene lânet etmiştir."

Haidiste geçen [ ] (La'n) lanetlemek kelimesi ise, rahmetten kovmaktır. Nitekim faize dayanan Kapitalist ekonominin vakıasını, faizli krediler sonucunda neden olduğu istismarı ve köleleştirmeyi, dolayısıyla bunun yol açtığı mutsuzlukları ve sıkıntıları inceleyen bir kimse, faizle muamelede bulunan bu kimselerin rahmetten ne kadar da uzak olduğunu kesinlikle görür. Hatta Kapitalist Batı, son ekonomik krizin başlıca faktörünün faiz olduğunun farkına varmış olmalıdır ki piyasaların canlanması için kredilere uygulanan faiz oranının düşürülmesi çağrısında bulunmuştur. Velez akletmiş olsalardı faizi tamamen kaldırırlardı.

Bunun içindir ki **Hilâfet Devleti**'nin mâli sisteminde, Kapitalizm ile meşhurlaşan faizli bankalar ile kredi fonları diye bir şey yoktur. Bunun da Müslümanlar için güvenli ekonomik bir hayatın temininde üç boyutu vardır:

Birinci Boyut: Müslümanları üretken veya reel ekonomi denilen unsura odaklanmaya yönlendirir. Böylelikle de gerek üretim, gerek ithalat, gerekse ihracat olmak üzere İslâmî Devlet'te emtia bollaşır ve büyük bir rekabet oluşur. Bu da piyasaları, kronik bir şekilde Komünizm nizâmlarının sıkıntısını çektiği emtia kıtlığından korur ve **Hilâfet Devleti**'nin piyasalarını gelişmiş devasa piyasalar haline getirir.

İkinci Boyut: İşte bu sistem, hem Müslümanların, hem de zimmet ehlinin mallarının faizle zarara maruz kalmasını önlemektedir. İslâm'ın bu sistemi, cazip faizler karşılığında insanların mallarını bankalara ipotek etmeye teşvik eden Kapitalist ülkelerdeki şahit olduğunuz güçlü etkenlere, bunların artmasına ve dallanıp budaklanmasına son verir. Zira bu bankalar, insanlardan topladıkları muazzam paralarla diğer insanları fakirleştirmektedir. Bunu da yerel ve devletlerarası piyasalardaki paraları, tamamen toplamayı hedefleyen faizli krediler vermek yoluyla yaparlar. Bu da özellikle fakir halklar olmak üzere gerek Kapitalist ülkelerin içindeki, gerekse dışındaki insanların ama tüm insanların, faiz borçları altında inim inim inlemesine neden olur. Böylece biriken bu borçların faizlerini ödemek amacıyla, ömürlerinden geriye kalan yıllarını yorgun ve bitkin bir şekilde geçirirler. Dolayısıyla bugün Kapitalist ülkelerde şahit olduğumuz krizlere ve ekonomik risklere yol açan bankacılık sektörünün tüm sektörlerle hakim olması, diğer sektörlerin bu bankalar ile faiz sistemine entegre edilmesi şeklindeki trajedik manzaraların tamamı, İslâmî **Hilâfet Devleti**'nde görüldük manzaralar olmayıp bunun vakıası bile yoktur. Kezâ temelde faiz yoluyla insanların mallarından toplanması sonucunda ortaya çıkıp Amerika ile Batılı ülkelerdeki multi milyarderlere ait olan astronomik rakam manzaraları da İslâm'ın İktisâdî Nizâm'ında bildik manzaralar değildir. Zira Müslümanlar ile zimmet ehlinin malları, hem faizi haram kılan Allah'ın nizâmı ile korunmuştur, hem de

çok geçmeden aldatıcı serap ve bir tezgah olduğu ortaya çıkıp maksadı insanları fakirleştirmek ve mallarını bâtil yollarla yemek olan faizli bankaların dalaverelerinden de uzaktır.

Üçüncü Boyut: Arkalarında mallarını kaybeden veya mevduatları buharlaşan muazzam insan yığınları bırakan Kapitalist bankalarda şahit olduğunuz iflas görüntüleri, bankaları haram kılan ve bunlara son veren İslâmî Nizâm'dan oldukça uzaktır. Böylelikle tefecilerin önüne geçilmiş ve insanların malları, bu tür tefecilerin manipülelerinden korunmuş olur. Dolayısıyla fesâdına ve ifsâdına devamedegeler şekilde kalması için, **Hilâfet Devleti'**nde iflas eden faizli bankaları ve iflasını ilân eden bâtil şirketleri koruyan kanunlar yoktur.

Faiz sistemini yasaklayıp katî bir tahrîm ile haram kılan İslâm, bu suretle Kapitalizmdeki çok iyi bildiğiniz mâlî krizlerin, böylesi bir sistem ile kayıtlı kalanlara sızabileceği açıkları kapatmıştır. Dolayısıyla Müslümanların ekonomik hayatı, bu tür krizlere karşı dayanıklı ve korunaklı bir şekilde kalır.

Bunun yanı sıra İslâm, Müslümanlar arasında borç vermeye teşvik etmiştir. Zirâ Rasul Aleyhi's Selâtu ve's Selâm şöyle buyurmuştur:

"Bir Müslümana iki defa borç veren hiçbir Müslüman yoktur ki (onun bu davranışı) bir sadaka (yerine) geçmemiş olsun."

Bu ise, sadece bireysel alanla sınırlı değildir. Aynı zamanda çiftçilere ve proje sahiplerine kredi temîn etmek **Hilâfet Devleti'**ndeki ekonomik dairelerin görevlerindedir. Bunu da ekonomik gelişmiş devlet ve iş sahası ile emtia temîn ederek, fakirliği bitirmeye yönelik politikalar bakışı çerçevesinde yaparlar. Çünkü **Hilâfet Devleti,** koruyucu bir devlet olup bir vergi devleti değildir.

Beşincisi: İslâm'a Göre Servetin Dağılımı ve Mülk Edinilmesi:

İslâm'a göre servet dağılımı hükümleri, yegâne bir mefhumu kapsar ki o, kamu mülkiyetidir. Dolayısıyla **Hilâfet Devleti'**nde mülkiyet, üç sınıftır: Ferdi mülkiyet, kamu mülkiyeti ve devlet mülkiyetidir. Bu üç mülkiyeti şer'i hükümlere göre koruyan ve gözeten devlettir.

Kamu mülkiyetine gelince; yollar ve benzerleri gibi sadece kamu alanlarından ibaret değildir. Bilakis Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem]'in şu iki sahîh hadis-i şerifte açıkladığı şekildedir:

a-

"Müslümanlar, şu üç şeyde ortaktır: Su, ateş ve mera."

Hadiste geçen [ ] (en-Nâr) ateş kelimesinin medlûlü kapsamına, fabrikalarda, araçlarda ve motorlarda yakıt olarak kullanılan tüm enerji türleri girdiği gibi, yakıt olarak kullanılan doğalgaz tesisleri ve taş kömürü ocakları da girer... İşte bunların hepsi kamu mülkiyetidir.

b- Ubeyd ibn-u Hımâl'in bulduğu tuz madenini, hadiste geçtiği üzere [ ] "bitmez-tükenmez bir su (kaynak)" olması gerekçesiyle mülk edinmesine izin vermediği Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem]'in ona yönelik hadisidir. Nitekim hadiste geçen [ ] (el-Iddu) kelimesi, tükenmeyen çok manasındadır. Bu da ister bakır, demir ve altın gibi katı olsun, ister petrol ve doğalgaz gibi sıvı olsun, ister tuz, sürme, yakut ve benzerleri gibi meşakkatsiz bir şekilde elde edilen görünür madenler olsun, ister yeraltı madenleri gibi elde edilmesi meşakkati gerektiren görünmeyen madenler olsun bunların hepsi de kamu mülkiyetindedir. Bu servetlerin üretimini, satışını, dağıtımını üstlenecek ve her Müslümanın bu kamu mülkiyetinden faydalanma hakkını garanti edecek olan **Hilâfet Devleti'**dir. Buna göre **Hilâfet Devleti'**nde petrol kuyuları ve maden ocakları, ne Komünizm Nizâmı'nda olduğu gibi devletin dilediği gibi tasarrufta bulunduğu devlet mülkiyetindedir, ne de bu devasa servet kaynaklarını elit kapitalistlerin mülk edinmesine izin veren Kapitalizm Nizâmı'nda olduğu gibi şahısların onu mülk edinmesi mümkündür. Zîra onların sahip olduğu servetler, devlet bütçelerini bile aşmıştır!

Kamu mülkiyeti, yöneticilerin devletin maslahatları için tasarrufta bulunduğu devlet mülkiyeti gibi değildir, bilakis o, Ümmet'e aittir. Masraflar çıkarıldıktan sonra geliri, doğdukları günden itibaren tebaanın fertlerine dağıtıldığı gibi, onların himayesi ve heybetli bir hale getirilmeleri için ondan infâk edilir. Bu da silahlanmaya ve askerî güç oluşturmaya yönelik harcama yapılmasında olduğu gibidir... O halde **Hilâfet Devleti,** bu gelirleri mal ve hizmet olarak vatandaşlık tabiiyeti taşıyanlara dağıttığında İslâmî beldelerdeki petrol ve madenlerden elde edilen gelirler sonucunda oluşan astronomik rakamların, fakirliğin kaldırılmasına ve bitirilmesine nasıl katkıda bulunacağını tasavvur edebilirsiniz.

İşte bu şer'î mefhum ile birlikte diğer mefhumlar, Müslümanların ekonomik hayatının istikrarına katkıda bulunurken, yöneticilerin de Sömürgeci Kâfirlerin tuzağına düşmesini ve oyunlarına gelmesini engeller. Zira onlar, Körfez ülkelerinin egemen fonları olarak isimlendirdikleri şeylerle, İslâmî beldelerin petrol gelirlerini Avrupa ülkeleri ve Amerika'nın gelişmesine dönüştürmeyi başararak Ümmeti, bugün trilyonlarca dinarı bulan kendi öz varlıklarına sahip olmaktan mahrum emiştiler. Dolayısıyla kendi öz mal varlıklarımızdan Sömürgecilerin istifade etmesinin ötesinde, bu varlıkları bizzat onların mâlî krizlerinde kaybettik. Devlet mülkiyetine gelince; hem kamu mülkiyeti, hem de ferdî mülkiyetin dışında kalanlardır. Bilakis bu, şeriatın nereye tasarruf edileceğini belirlememiş olması şartıyla Halife'nin kendi görüşüne ve içtihadına göre tasarruf hakkı olduğu mallardır. Fey, haraç, vârisi olmayan kimselerin malları ve benzerleri gibi... Şeriatın bunu belirlemiş olması halinde ise; devlet mülkiyeti olmaz. Bilakis belirlenen yere ait olur. Bu da zekatın sekiz sınıfa tahsis edilmesi gibidir.

Halife, devlet mülkiyetini kendi görüşüne ve içtihadına göre toplumun mâlî dengesini oluşturmak gibi devletin ve tebaanın işlerine tasarrufta bulunur ki mal, sadece zenginlerin elinde tedavül etmesin. Nitekim Allahu Te'alâ şöyle buyurmuştur:

“İçinizden yalnız zenginler arasında dolaşan bir güç olmasın diye.” [el-Haşr 9]

Bunun içindir ki Halife, Rasulullah [Sallallahu Aleyhi ve Sellem]'in ensâr olmaksızın muhâcirlere verdiği benî Nadîr feyinde yaptığı gibi, devlet mülkiyetinden zenginler olmaksızın fakirlere verme hakkına sahiptir. Zira âyet-il kerîmeye göre muhâcirler gibi fakir olan iki kişi dışında -ki onlar, Ebû Ducâne ile Sehl İbn-u Hanîf'tir- ensârdan hiçbir kimseye vermemiştir ki sadece zenginler arasında tedavül etmesin.

Ferdî mülkiyete gelince; kamu mülkiyeti dışındaki sarf etme hakkı fertlere ait olan mallardır. Bu, devletin kendisine yönelik saldırıları engellemesi ile korunmuştur ve hiçbir kimsenin, devletin bile onu gaspederek alması câiz değildir. Dolayısıyla sözde kamulaştırma denilen şey, devletin ferdî mülkiyete el koymasındır ki bu hem gasptır, hem de büyük bir günahtr.

Bu mülkiyetleri, ister devletin üstlendiği olsun, ister özel sektörün üstlendiği olsun, tek bir kısma ait kılmak, kaçınılmaz olarak krizlere, sonra hezîmete sebep olur. Nitekim Komünist ekonomi teorisi, işte bu şekilde hezîmete uğramıştır. Çünkü tüm mülkiyetleri devlet üstlenir hale getirmiştir. Tabiatı gereği devletin üstlendiği ağır sanâyi, petrol ve benzeri alanlarda başarılı olurken tabiatı gereği fertlerin üstlendiği ziraat, ticaret ve orta ölçekli fabrika sektörlerinde başarısızlığa uğramıştır... Sonra şifasını bulmuş, helâk olup gitmiştir. Benzer şekilde Kapitalizm de hezîmete uğramış ve bir süre sonra şifasını kapıp helâk olacaktır. Çünkü fertleri, şirketleri ve kuruluşları, kamu mülkiyeti kapsamına giren petrol, doğalgaz, her tür enerji sahası, ağır ve gelişmiş silah fabrikaları gibi sektörleri mülk edinir hale getirmiş ve devlet, tüm mülkiyet türlerinde piyasa dışında kalmıştır. Bütün bunlar da serbest piyasa ekonomisi, özelleştirme ve küreselleşme bâbindandır... Dolayısıyla netice, piyasadan piyasaya, bir finans kuruluşundan ötekine yayılan peş peşe sarsıntılar ve hızlı bir çöküş olmuştur.

İşte Komünist Sosyalizm böyle çökmüş, işte Liberal Kapitalizm de böyle çökmektedir yahut çökmek üzeredir.

Altıncısı: Borsalar ve İslâm'ın Bunlara Bakışı:

Servetin insanlar arasından azınlık bir grubun elinde toplanması bakımından, Kapitalizm Nizâmı'ndaki mâlî piyasalar ile borsalar, faiz sisteminin oynadığı aynı rolü oynamaktadır. Buna artı olarak ekonomiyi, gerek mal, gerekse hizmet olsun servetlerin reel tedavülünden insanların rakamlar kazanıp kaybettikleri rakamsal ve kâğıtsal bir ekonomi haline dönüştürür. Kezâ mal ve hizmete yönelik hiçbir üretim olmaksızın rakamların şişirilerek ikiye katlandığı sanal bir ekonomiye dönüştürür. Dolayısıyla dünya serveti, birden bire şişince, insanların ekonomik büyüme ve gelişme sandıkları devasa baloncuklar oluşur. Ardından ansızın bu baloncukların patlamasıyla karşılaştıklarında, sahip oldukları, yada genellikle sahip olduklarını sandıkları servetler helak olur. Böylece gerçek mâlî varlıktan geriye kalanlar, mâlî spekülasyon hırsızlarından olan bir grubun elinde kalır. Dolayısıyla piyasadaki normal bir müteşebbis, hisse senetleri satın alıp ardından fiyatları yükseldikten sonra satmak yoluyla kar elde ederken spekülâtör ise, genellikle kısa vadeli operasyonlar üzerinden fiyatları düşürmek amacıyla hisse senetlerini alıp-satmak teşebbüsünde bulunmak yoluyla kar elde eder.

İşte Kapitalizm Nizâmı'ndaki bu borsalar ile mâlî piyasalar, mallarını hortumlamalarından veya ağır zararlara maruz bırakmalarından sonra, arkasında fakirler ordusu bırakan Kapitalizm krizlerinin başlıca

kaynağıdır.

İslâm'a gelince; şer'î hükümler, alım-satım piyasalarını düzenleyerek hem anlaşmazlığı, hem de malın bâtil yolla yenmesini ortadan kaldırır. Bu hükümlerden bazıları şunlardır:

a- Satıcının, mülkü ve tasarrufu altında olmayan emtianın satışını yasaklar. Dolayısıyla ne satıcının, ne de alıcının teslim almaksızın yerinde kaldığı halde, emtianın defalarca alınıp satıldığı bugünkü borsalarda olduğu gibi, müşteri tarafından teslim almaksızın emtianın alınması, ardından da satılması câiz değildir.

b- Mevcut mâlî piyasalarda ve borsalarda olduğu gibi, gerçekten satın almak maksadıyla olmayıp bilakis emtianın fiyatını yükseltmek için yapılan fırsatçılığı yani spekülasyonu yasaklar... Nitekim bu sene içerisinde yaşanan petrol fiyatlarındaki yükseliş, bunun en çarpıcı örneğidir...

c- Hem farklı iki cinste "peşinen" hemen teslim alınmadan yapılan, hem de aynı iki cinste hemen teslim alınmadan ve eşit miktarda olmadan yapılan faizli altı sınıfın alım-satımını yasaklar. Bu sınıflar ise şunlardır: "Altın, gümüş, buğday, arpa, hurma ve tuzdur." Nakit türleri de bu hüküm gereğince altın ile gümüşe endekslenir. Dolayısıyla bunlar farklı olduğu zaman bile -ki buna kambiyo sistemi denilmektedir- kesinlikle geciktirilmesi sahîh değildir...

Binâenaleyh peşinen teslim alınmaksızın bu sınıfların birbiri ile satılması sahîh değildir. Yine altının altınla veya buğdayın buğdayla satışında olduğu gibi bu sınıflar aynı cins olduğunda, peşinen teslim alınmaksızın ve miktarı eşit olmaksızın satışı da sahîh değildir... Dolayısıyla ne miktarı arttırmak, ne de geciktirmek câiz değildir.

Bugün borsalarda gerçekleşen işlemler ise bunun aksine olmasından dolayı sahîh değildir. Zîra emtiada, özellikle de kambiyo da teslimatın geciktirilmesi, fiyatların farklılığından ve geciktirmeye tabi tutulmasından dolayı krizlere ve sarsıntılara yol açmaktadır. Dolayısıyla da kumarhanede yaşananlara benzer olaylar meydana gelmektedir. Nitekim bunun sonucunda yaşanan kayıplar ve krizler oldukça meşhurdur.

d- Hem anonim şirketlerinin, hem de hisse senetlerinin bâtil olmasından dolayı hisse senetlerinin tedavülü yasaklanır. Zîra bunlar, ana mal ile kar arasında hiçbir ayırım yapılmaksızın bâtil bir akit ve bâtil bir muamele altında, helal mal ile haram kazancın karışımından oluşan meblağları içeren senetlerden ibarettir. Bunlardan her bir senet, bâtil şirkete ait mal varlıklarından bir hisse değerindedir. Bu mal varlıkları ise, şeriatın yasakladığı bâtil bir muamele ile kazanılmış, dolayısıyla haram bir mal olmuştur. Dolayısıyla da anonim şirketinin hisse senetleri, haram maldan olan bir meblağı içermektedir. Böylelikle hisse senetleri olan bu mâlî evraklar, ne alım-satımı, ne de muamelede bulunulması câiz olan haram bir mala dönüşür. Bu, ister normal hisse senetleri olsun, isterse de şirketin fesih edilmesi, ya da kar dağılımı sırasında diğer türlerinden daha önce ödenmesi önceliği olan ve her haluklarda kar elde eden gözde hisse senetleri olsun fark etmez.

Aynı şekilde ipotek altına alınması karşılığında brokerlerin veya başkalarının faizli borçlanma yoluyla müşteriye sunduğu hisse senetlerinin alımı da câiz değildir. Çünkü bu, tefeciliğe ve ipotek yoluyla tefeciliği desteklemeye girer ki bu ikisi, faizi yiyene, onu yedirene, onu yazana ve ona şahit olana ilişkin nasstan ötürü haram amellerdendir.

Yine satıcının sahip olmadığı hisse senetlerinin satışı da câiz değildir. Bu da teslimat zamanında vermek üzere hisse senetlerini borçlandığına dair brokerden söz alınması yoluyla gerçekleşmektedir. Çünkü bu, satıcının sahip olmadığı bir şeyin satılması babındandır. Hisse senetlerinin borç verilmesi karşılığında faiz koyarak faydalanmak üzere müşteri tarafından bedelin brokere teslim edilmesinin şart koşulması halinde bu satış, şiddetle men edilir.

Kezâ malın faizle çoğaldığı borç senetleri olmasından dolayı senetlerin satışı da tedavülü de câiz olmamasının yanı sıra borcun borç karşılığında satılması da haramdır.

İşte böylece İslâm'daki alım-satım piyasaları, krizlerden, çekişmelerden, spekülasyonlardan, kumarhanelerden, hilelerden ve dalaverelerden... uzak, güvenilir helâl bir ticâret gerçekleştirmiş olur. Şüphesiz bunlar, tedavülde şer'î hükümleri gözetken sadık ve temiz ellerin temizliği gibi ter temiz piyasalardır.

Yedincisi: Devletin Üstleneceği Ekonomik Gözetim:

Devlet, vatandaşlık tabiiyeti taşıyan herkese iş istihdam eder. Bunu da SallAllahu Aleyhi ve Sellem'in şu kavillerine binâen yapar:

"İmâm [Halîfe] çobandır ve o, güttüklerinden sorumludur."

"Her kim bir mal bırakırsa, vârislerine aittir ve her kim de bir muhtaç bırakırsa (onun bakımı) bize (devlete) aittir."

"Her kim bir mal bırakırsa, asabesinden olan varislerine aittir ve her kim de bir borç veya (muhtaç) bir aile bırakırsa bana getirin. Onun mevlâsı (ihtiyacını karşılayacak olan) benim."

Aynı şekilde çalışmaktan aciz olup nafakasını temîn edecek bir yakını olmayan, çalışmaya muktedir olup da iş bulamayan ve nafakasını temîn edecek bir yakını olmayan fakirlerin nafakalarının temîni ise, yukarıda belirtilen hadislerle göre devlete aittir. Çünkü devlet, çalışmaya muktedir olanlara iş bulmakla ve buna muktedir olmayanların ihtiyaçlarını gidermekle yükümlüdür. Nitekim sahîh hadiste şöyle geçmiştir:

"Ensârdan bir adam Nebî [SallAllahu Aleyhi ve Sellem]'e gelip Ondan bir şey istedi. Buyurdu ki: [

] *"Evinde bir şey yok mu?"* Dedi ki: "Bilakis bir kısmını giydiğimiz, bir kısmını da serdiğimiz hıls (yünden veya kıldan yapılan bir döşek) ile su içtiğimiz bir kap var." Buyurdu ki: [ ] *"Onları bana getir."* Dedi ki: "Onları getirdim." Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem], onları eline aldı ve şöyle dedi: [

] *"Bu ikisini kim satın alır?"* Bir adam dedi ki: "Ben onları bir dirheme alırım." Bunun üzerine [

] *"İki defa yada üç defa artıracak kimse yok mudur?"* dedi. Bir adam dedi ki: "Ben onları iki dirheme alırım." Onları ona verdi ve ondan iki dirhemi aldı. Bunu da ensâriye verdi ve şöyle dedi: [

] *"Bunun biriyle yiyecek al ve ailene götür. Diğeriyle de bir keser satın al ve bana getir."* Getirdi. Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem] eliyle ona bir sap taktı ve sonra ona şöyle dedi: [

] *"Şimdi git, odun topla ve onu sat. Seni on beş gün görmeyeyim."* Bunun üzerine adam gitti, odun topladı, onu sattı ve ondan on dirhem kazandı. Bir kısmı ile elbise satın aldı, bir kısmıyla da yiyecek satın aldı. Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem] ona şöyle dedi: [

] *"Bu senin için, Kıyâmet Günü yüzünde dilenci damgası yemiş bir halde gelmeden daha hayırlıdır. "*

Görüldüğü üzere Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem]'in meseleyi bizzat kendisinin üstlenmesi, işsiz kalana iş bulmaktır. Yani devletin, çalışmaya muktedir olan işsizlere iş bulmasıdır.

Bu hükümler, Dâr-ul İslâm'da yaşayan zîmmiyi de kapsar. Dolayısıyla vatandaşlık tabiiyetini taşıyorsa ona gözetim hakkı verilir. Zîmmi ise, İslâm'dan başkasını din edinen ve İslâm'dan başkasını din edinme üzerinde bâki kaldığı halde İslâmî devletin tebaasından sayılır. Nitekim zîmmi kelimesi, ahit manasına gelen zimmet kelimesinden gelmektedir. Bizim zimmetimizde olanlara, üzerine sulh yaptığımız şeye göre muamelede bulunmamız, bunu yaparken ve işlerini gözetirken İslâm hükümleri gereğince hareket etmemiz ahdi verilmiştir. İslâm, zimmet ehline ilişkin pek çok hüküm getirerek onların tebaalık haklarını ve yükümlülüklerini garanti altına almıştır. Şüphesiz [

] **"İnsaftan (merhamet ve adâletten) bizim için olan, onlar için de vardır ve intisافتan (haklardan) bizim için olan, onlar için de vardır.**

Zimmet ehli, işlerinin gözetilmesi ve Müslümanlar için olduğu gibi maişetlerinin garanti edilmesi hakkına sahiptir. Nitekim Ebî Vâil'den, o da Ebî Mûsa'dan (ravi) veya isnadında biri tarafından Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem]'in şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

"Açı doyurun, hastayı ziyaret edin ve sıkıntısı olanın sıkıntısını giderin."

İşte bu hadis, Müslüman ve gayr-i Müslim olmak üzere devletin tüm tebaası için geneldir.

Sekizincisi: Şer'i Olmayan Yollarla Elde Ettiği Malvarlıklarından Ötürü Devlet Görevlilerinin Muhasebe Edilmesi:

Şüphesiz Hilâfet Devleti, görevlilerinin görevlerini ekonomik açıdan istismar etmelerine fırsat vermez. Bilakis Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem]'in yaptığı gibi onları muhasebe eder.

Nitekim Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem], kazandıkları mallardan ötürü vâilileri ve amilleri muhasebe etmiş ve bu hususta şöyle buyurmuştur:

"Her kimi bir işle görevlendirmişsek onu bir rızık ile rızıklandırmışızdır. Artık bundan sonra aldıkları gululdur (ihtilastır)."

Yine Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellem], İbn-u Lutbiyye adında birini amil olarak sadaka (zekat) üzerine görevlendirdi. Âmil görevinden ayrılıp geldiğinde şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasülü! Bu sizin için olandır, bu da bana hediye edilendir. Bununu üzerine ona dedi ki: [

] *"Babanın evinde ve ananın evinde otursaydın da sana hediye edilseydi ya?"* Ardından yatısı salâhından sonra ayağa kalktı ve dedi ki: [

] *"Emmâ ba'd; görevlendirdiğimiz amile ne oluyor ki bize gelip şöyle diyor: Bu, sizin işinizden ötürüdür, bu da bana hediye edilendir. Babasının evinde ve anasının evinde otursaydı da ona hediye edilseydi ya? Muhammed'in nefsi elinde olan Allah'a yemin olsun ki; sizden hiçbir kimse yoktur ki ihtilas yaparak ondan bir şey alıp da o şey boynunda asılı olduğu halde Kıyâmet Günü gelmemiş olsun. Şayet o, bir deveyse homurtusu, şayet inekse böğürmesi, şayet koyunsa melemesi ile gelir. "*

Halife Umer İbn-ul Hattâb'a gelince; hem görevlendirmeden önce, hem de görevleri sona erdikten sonra amillerinin mal varlıklarını saydığı, sonra da sahip oldukları mallarda makul olmayan her hangi bir fazlalığa el koyduğu nakledilmiştir. Kezâ malları elde etme yöntemlerinden ve otorite ile nüfuzu istismar etmelerinden şüphelenmesinden dolayı bazı vâililerinin mallarına el koyduğu, bazılarının mallarının yarısını aldığı ve bu malları da Beyt-il Mâl'e koyduğu vârit olmuştur.

Aynı şekilde devlet görevlileri; hem takvâ dürtüsü, hem de Ümmet'in mallarını her türlü saldırıya karşı korumayı ve kollamayı garantileyen âdil bir muhasebe ile muhasebelerini gerektiren şer'î hükümler dürtüsü sayesinde yükümlülüklerini ve vazîfelerini gözeticeklerdir.

Dokuzuncusu: İslâm'da Ekonomik Nizâmın Denetimi:

Denetim mekanizmalarını aşağıdaki şekilde özetlemek mümkündür:

1. Hisbe Kâdisi: Pazarları, ölçüleri, tartıları, pazardaki ve kamu alanlarındaki hileleri denetleme işini yaptığı gibi diğer usulsüzlükleri de denetler.
2. Kâdâ/Yargı: İnsanların gündelik muamelelerinin beraberinde getirdiği mâli ve iktisadî anlaşmazlıklar dâhil olmak üzere tüm anlaşmazlıkların çözülmesi davalarına bakar.
3. Divanlar: Beyt-il Mâl'deki malların seyrini denetleyen ve kontrol eden araçlardır ki bu da zekat malına, devlet malına ve kamu mülkiyetine ilişkin bir husustur. Dolayısıyla divanlar, mala ilişkin her hareket yerli yerinde olacak şekilde vergi ve harcama denetimini üstlenir.
4. Mezâlîm Kâdisi: Herhangi bir tasarrufta ve herhangi bir alanda tebaaya zulmetmesi halinde Halife aleyhinde açılan davalara bakar ki mâli ve iktisadî tasarruflar da bunlardandır.

İşte bunlar, şeriatla açıklanmış vecih üzere adaletli iktisadî bir nizâmı garanti edecek denetim mekanizmasıdır.

Kerîm Kardeşler ve Katılımcılar:

İşte tüm bunlar, İslâm'da ekonomik politikanın genel hatlarıdır:

Şimdi Hilâfet Devleti;

Kamu mülkiyelerinin net gelirini tebaanın fertlerine doğdukları günden beri dağıttığında...

Çalışmaya muktedir olanlara iş temîn ederek "yiyecek, giyecek ve mesken" gibi fakirlerin temel ihtiyaçlarını karşılayıp buna muktedir olmayanlara veya iş bulamayanlara da temel ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde zekat, kamu mülkiyeti ve devlet mülkiyeti mallarından verdiğinde...

Toplumda dengeyi sağlamak ve insanlar arasındaki zenginlik-fakirlik uçurumunu en aza indirgemek amacıyla mülkiyetindeki mallarından çok zengin olanlara vermeyip az zengin olanlara verdiğinde...

Ziraî, sınıî ve ticârî kredi ihtiyacı olanlara Beyt-il Mâl'in dâirelerinden faizsiz kredi temîn ettiğinde...

Çok uluslu, anonim ve sigorta şirketleri gibi ister inikâd şartlarını, isterse sıhhat şartlarını yerine getirmeyen bâtil muameleleri yasakladığında...

Bugün borsalarda olduğu gibi iç ve dış ticârette mülk edinilmeksizin ve teslim alınmaksızın emtianın alım-satımını ve fırsatçılığı, yani spekülasyonları men ettiğinde...

Yine bugün mâlî piyasalarda olduğu gibi, farklı iki cinsin ve eşit miktarda aynı iki cinsin teslim alınmaksızın altın, gümüş ve diğer nakit türlerindeki kambiyo işlemini kaldırdığında...

Faizli kredi kartlarını, faizli mâlî evraklar ile senetlerin tedavülünü ve bâtil hisse senetlerinin ticaretini yasakladığında...

Muhasebe ve denetleme daireleri; vandalistleri, fâsitleri, hilekarları, stokçuları, kumarbazları, spekülâtörleri, hortumcuları, tefecileri, fırsatçuları, dolandırıcıları, kalpazanları, ve bu tür insanları kontrol ettiğinde ve denetlediğinde...

Tüm bunların da ötesinde bu İslâmî Nizâm, yöneticinin "karakterinin" değişmesi ile en ufak bir değişime veya dönüşme maruz kalmayacak bir vergi devleti olmayıp, gözetim devleti olan **Hilâfet Devleti** gölgesinde tatbik edilerek takvâ dürtüsü ve yasama adaleti sayesinde infâz edildiğinde...

İşte tüm bunları infaz ettiğinde...

Gerçekten krizlerden uzak güvenli ve âdil bir ekonomik hayatı temîn etmeye ancak ve sadece bu nizâm, muktedir olmaz mı hiç?

Kerîm Kardeşler ve Katılımcılar,

Denilebilir ki; bu nizâmın sahîh, müstakîm, âdil ve güvenli bir nizâm olduğu doğrudur... Ancak o, şu anda kitapların derinliklerinde gizlidir ve bu günlerde onu tatbik edecek bir devleti kurmak imkansızdır veya en azından oldukça zordur. O halde ağacın tepesine tırmanmak oldukça zor olduğu halde ne diye olgun meyveleri toplamakla kendimizi meşgul edelim ve boş yere kürek çekelim ki? Ağacın dibine düşen meyveleri toplayıp içerisinde eziğini büzüğünü seçip çarığını çürüğünü ayırdıktan sonra elimizde olanları yemekle yetinmemiz gerekmez mi?!

Kerîm Kardeşler ve Katılımcılar,

Bu devleti kurmanın imkansız veya oldukça zor olduğu sözüne gelince:

Mevcut vakıaları inceleyen bir kimse görür ki mesele hiç de öyle değildir. Aksine bu, mümkündür, dahası Allah'ın izniyle çok yakında kurulacaktır.

Buna ilişkin deliller oldukça açık ve nettir:

Birincisi: Kendilerinden öncekileri Hâlife kıldığı gibi, imân edip sâlih amel işleyenleri de yeryüzünde Hâlife kılacağına dair Allahu Subhânehu'nun vaadidir. Zîra Allahu Subhânehu şöyle buyurmuştur:

"Allah, sizlerden imân edip sâlih amel işleyenleri, kendilerinden öncekileri yeryüzünde Halîfe kıldığı gibi onları da yeryüzünde Halîfe kılacağını, onlar için seçtiği dinlerini (İslâm'ı) yeryüzünde hâkim kılacağını, (geçirdikleri) bu korkularını güvene çevireceğini vaâdetti. Zira onlar yalnız Bana kulluk ederler ve hiçbir şeyi Bana ortak koşmazlar. Her kim de bundan sonra inkâr ederse işte onlar fâsıkların ta kendileridir." [en-Nûr 55]

İkincisi: İçerisinde bulunduğumuz zorba diktatörlükten sonra Nübüvvet Minhâcî üzere Râşidî Hilâfet'in geri geleceğine dair Rasulullah [SallAllahu Aleyhi ve Sellme]'in müjdesidir. Zîra Ahmed'in, Huzeyfe İbn-ul Yemân kanalıyla tahric ettiği sahîh hadiste Salavâtullahi ve Selâmehü Aleyhi şöyle buyurmuştur:

« *"Nübüvvet, Allah'ın*
olmasını dilediği kadar aranızda olacak, sonra kaldırmayı dilediğinde kaldıracaktır. Sonra Nübüvvet

Minhâcı üzere [Râşidî] Hilâfet olacaktır. Allah'ın olmasını dilediği kadar olacak, sonra kaldırmayı dilediğinde onu da kaldıracaktır. Sonra Isırcı Hânedanlık olacaktır. Allah'ın olmasını dilediği kadar olacak, sonra kaldırmayı dilediğinde onu da kaldıracaktır. Sonra Zorba Diktatörlük olacaktır. Allah'ın olmasını dilediği kadar olacak, sonra kaldırmayı dilediğinde onu da kaldıracaktır. Sonra (yeniden) Nübüvvet Minhâcı üzere [Râşidî] Hilâfet olacaktır, buyurdu ve sonra sustu."

Üçüncüsü: Allah'ın vaadi gerçekleşip arından da Hilâfet'in bekçiliği ve kalkınması misyonuna soyunana dek hem Hilâfet'in kurulması için çalışmaya, hem de bu çalışmayı desteklemeye teveccüh eden dinamik ve etkin bir Ümmet'in var olmasıdır. Nitekim bugün Ümmet, hızlı bir şekilde Allah'ın kendisini uğrunda çıkarttığı ilk sîretine teveccüh etmektedir. Zîra Allahu Subhânehu şöyle buyurmuştur:

"Sizler, insanlar için çıkartılmış en hayırlı ümmetsiniz. Ma'rufu emreder, münkerden nehy eder ve Allah'a iman edersiniz." [Âl-i İmrân 110]

Dördüncüsü: Kendisini Allahu Subhânehu'ya adayan, sadakatle Rasulü [Sallallahu Aleyhi ve Sellem]'e bağlanan, Allah'ın vaadi ve Rasulü'nün müjdesi gerçekleşene dek gecesini gündüzüne katan, bıkmadan-usanmadan hiçbir kınayıcının kınamasından korkmaksızın çalışan ve Allah'ın emri gelinceye kadar hiçbir değişime uğramayacak olan bir Hizb'in olmasıdır. Adeta o, Muslim'in Sevbân kanalıyla tahric ettiği hadisteki Salavâtullahi ve Selâmehü Aleyhi'nin şu kavlini tasdik etmektedir:

"Ümmetinden hak üzere zâhir olan bir tâife dâima var olacaktır. Kendilerini yardımsız bırakanlar onlara hiçbir zarar veremeyecektir. Tâ ki onlar bu haldeyken Allah'ın emri gelinceye kadar."

Şüphesiz bu dört delilden herhangi birisi, Hilâfet'in imkansız ve oldukça zor olmadığını, dahası sadece imkansız olmadığını ifâde etmeye yeterlidir. Bilakis bunun da ötesinde Hilâfet, inşâAllah çok yakında kurulacaktır. Dikkat buyurun! Bu dört delilden sadece birisi bunu ifade etmek için yeterlidir. Hele bir de bu dördü bir araya gelince neler olur Allah bilir?

Bugün kapitalistlerin, kapitalistiklerini yamalamaya çalışıp artık ayıpları ifşâ olmuş çözümlerle başarısızlıklarının bir kısmını yok ederek yaptıkları gibi, ağacın dibine düşen meyveleri toplayıp çarığını çürüğünü ayırdıktan sonra geriye kalanı yemekle yetiniriz şeklindeki söze gelince:

Bununla yetinmek, kesinlikle dünyanın ve ahretin hayrını isteyen Müslümanların, ne akîdeleri, ne de karakteri ile bağdaşır. Aynı şekilde bu, gayr-i Müslimler olsa bile onurlu bir hayatı isteyen âkil kimselerin karakterinden de değildir.

Muhakkak ki İslâmî İktisât Nizâmı, dinleri, ırkları ve renkleri her ne olursa olsun güvenliklerini ve hayatlarını koruyacak olan Hilâfet'in gölgesinde yaşadıkları müddetçe Müslüman olsun, gayr-i Müslim olsun tüm insanlar için onurlu bir hayatın garantisidir. Dolayısıyla her kim ona tabi olursa, hidâyete ermiş, mutlu ve müreffeh bir hayat yaşamış olur. Her kim de başka nizâmlara tabi olursa, bugün gördüğümüz gibi mutsuzluğa, sıkıntıya ve bedbahtlığa maruz kalır. Nitekim Allahu Subhanehu ne kadar da doğru söylemiştir:

"Artık benden size hidayet geldiğinde, her kim benim hidayetime uyarsa o sapmaz ve bedbaht olmaz. Her kim benim zikrimden yüz çevirirse, şüphesiz onun sıkıntılı bir hayatı olur ve Biz onu Kıyâmet Günü de kör olarak haşrederiz." [Tâha 124-125]

H. 07 Muharrem-il Haram 1430
M. 03 Ocak 2009